



GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

NR. 109 / L.P.S.G.
DATA 24.02.2014

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
625/3.11.2014

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției*”, inițiată de domnul deputat Miron Alexandru Smarandache (PP-DD) împreună cu un grup de parlamentari PP-DD (Bp. 546/2013)

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare modificarea *Legii nr.273/2004 privind procedura adopției, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, propunându-se:

- reducerea termenului de depunere a raportului de evaluare a adoptatorului sau a familiei adoptatoare, prevăzut de art. 18 alin.(1), de la 120 zile la 60 zile;

- reglementarea unei noi excepții (față de cele deja instituite în lege) de la parcurgerea etapei de încredințare în vederea adopției, prin reducerea perioadei de plasament de la 2 ani la un an, pentru copiii cu părinți necunoscuți și orfani aflați în plasament la familia adoptatoare (art. 42 alin.(1) lit. c);

- eliminarea obligației de a chema părinții firești în fața instanței competente să încuviințeze adopția în cazul în care consimțământul a fost dat (art. 50 alin. (2)).

II. Observații

1. În ceea ce privește primele două modificări propuse, menționăm că reducerea termenelor prevăzute de lege nu corespunde scopului pentru care ele au fost prevăzute în lege și a procesului de adopție, în ansamblu și a importanței fiecărei etape care, în ansamblul procedurii, are un rol bine determinat și trebuie să permită analize detaliate și evaluări complexe pentru asigurarea interesului copilului.

Încercările repetate de modificare a cadrului legislativ, fie că sunt punctuale sau de anvergură, dar nefundamentate pe o analiză serioasă a motivelor pentru care un proces de adopție are o anumită durată de timp, reflectă o abordare necorespunzătoare, care pornește de la premisa că întotdeauna cadrul legislativ este cel defectuos, în timp ce aplicarea legii este întotdeauna cea ideală, că nu există elemente aleatorii sau subiective care să împiedice curgerea procedurii sau să o temporizeze, că aceasta se desfășoară punctual și obiectiv întocmai ca un proces tehnologic, că resursele umane sunt suficiente și infrastructura corespunzătoare, ignorând, în fapt, tocmai factorul uman care, în această procedură, este determinant la nivelul tuturor etapelor și din perspective diferite (minor – părinți biologici - familie adoptatoare), că este vorba despre situații familiale care necesită analiză și abordări din perspective complexe – socială, economică, profesională, psihologică, emoțională, educațională etc. - că este vorba despre proceduri în mijlocul cărora se află minori adesea lipsiți de ocrotire părintească și al căror obiectiv principal este asigurarea unei compatibilități între copil și adoptatori și verificarea garanțiilor morale și materiale ale celor dornici să adopte. Asemenea propuneri ignoră principiul ocrotirii interesului superior al copilului și abordează adopția pe principiul „*un copil pentru o familie*”, iar nu potrivit *principiului găsirii familiei potrivite pentru copil*.

2. Precizăm că termenul prevăzut la **art.18**, în prezent de 120 de zile, este termenul în care trebuie realizat raportul de evaluare a adoptatorului sau familiei adoptatoare. Or, potrivit art.16, această evaluare reprezintă un proces amplu de analiză, prin care se realizează identificarea abilităților parentale, se analizează îndeplinirea garanțiilor morale și a condițiilor materiale ale adoptatorului sau familiei adoptatoare, precum și pregătirea acestora pentru asumarea, în cunoștință de cauză, a rolului de părinte. Odată cu evaluarea menționată, se analizează și caracteristicile psihologice, sociale și medicale ale celorlalți membri ai familiei sau ale altor persoane care locuiesc împreună cu solicitantul, precum și opinia acestora cu privire la adopție.

Evaluarea trebuie să aibă în vedere:

a) personalitatea și starea sănătății adoptatorului sau familiei adoptatoare, viața familială, condițiile de locuit, aptitudinea de creștere și educare a unui copil;

b) situația economică a persoanei/familiei, analizată din perspectiva surselor de venit, a continuității acestora, precum și a cheltuielilor persoanei/familiei;

c) motivele pentru care adoptatorul sau familia adoptatoare dorește să adopte;

d) motivele pentru care, în cazul în care numai unul dintre cei 2 soți solicită să adopte un copil, celălalt soț nu se asociază la cerere;

e) impedimente de orice natură relevante pentru capacitatea de a adopta.

Termenul de evaluare în vederea eliberării atestatului de persoana/familia aptă să adopte a fost prelungit de la 60 de zile, cât era prevăzut inițial în lege, la 120 de zile prin *Legea nr. 233/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției*, act normativ care a intrat în vigoare în aprilie 2012.

Propunerea de prelungire a acestui termen a fost fundamentată pe aspectele semnalate din practica direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului care au constatat că termenul inițial de 60 de zile stabilit pentru finalizarea evaluării, era mult prea scurt – raportat la activitățile concrete care trebuiau realizate în această etapă – ceea ce avea drept consecință imposibilitatea respectării lui și, implicit, nemulțumirea familiilor adoptatoare.

Este important de semnalat și faptul că, ulterior depunerii cererii de evaluare în vederea obținerii atestatului de persoană/familie adoptatoare, este obligatorie parcurgerea a trei etape distincte:

a) evaluare socială, realizată de responsabilul de caz;

b) evaluarea psihologică, realizată de psihologul desemnat ca membru al echipei de evaluare;

c) pregătirea pentru asumarea în cunoștință de cauză a rolului de părinte, realizată de compartimentul de specialitate sau, după caz, de organismul privat autorizat.

Evaluarea socială presupune realizarea unui număr minim de 6 întâlniri cu familia/persoana care dorește să adopte, iar evaluarea psihologică presupune cel puțin 4 întâlniri, în funcție de particularitățile fiecărui caz urmând a se aprecia cu privire la necesitatea realizării și a unor întâlniri suplimentare. În același timp pregătirea adoptatorului/familiei adoptatoare se desfășoară pe parcursul a 3 sesiuni organizate la un interval de minim 5 zile.

Menționăm că prelungirea termenului în care poate fi realizată evaluarea a fost propusă, totodată, și ca o măsură în beneficiul familiei/persoanei care dorește să adopte, în practică fiind frecvente situațiile în care programul de lucru încărcat al acestora nu le permitea participarea – în cadrul celor 60 de zile – la întâlnirile/formările obligatorii.

În același timp, considerăm că, atâta timp cât este reglementat un termen maxim în care trebuie finalizată activitatea de evaluare și nu unul minim, nimic nu împiedică direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului – în măsura în care au capacitatea administrativă necesară și

disponibilitatea din partea familiei adoptatoare – să finalizeze această activitate într-un termen mai scurt decât cel impus de legislație, dacă sunt respectate prevederile imperative vizând organizarea numărului minim de întâlniri/formări prevăzute în cadrul acestei etape.

3. La **lit. c) a alin. (1) al art. 42**, prin modificarea propusă se dorește, de fapt, reglementarea unei noi excepții (față de cele deja instituite în lege) de la parcurgerea etapei de încredințare în vederea adopției, respectiv în situația *„copiilor cu părinți necunoscuți și orfani aflați în plasament la familia adoptatoare de 1 an”*.

În ceea ce privește reglementarea obligativității parcurgerii etapei de încredințare în vederea adopției precum și a situațiilor de excepție în care s-a apreciat această etapă ca nefiind necesară nu au relevanță aspectele care vizează filiația copilului sau statutul părinților biologici, ci elementele *„de facto”* ale prezenței copilului ce urmează a fi adoptat în cadrul familiei adoptatoare (acomodarea acestuia cu familia/persoana care urmează să îl adopte, realizarea unei compatibilități între aceștia, dezvoltarea relațiilor de atașament etc.)

4. Apreciem că modificarea propusă pentru **alin. (2) al art. 50** ar lăsa lipsită de substanță însăși reglementarea conținută de întreg art. 50. Dispozițiile prevăzute de acest articol au fost introduse ca urmare a apariției *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 102/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției, cu modificările și completările ulterioare*, prin care s-a realizat punerea în acord a unor prevederi declarate neconstituționale de către Curtea Constituțională, prin *Decizia nr. 369/2008*¹.

Potrivit art. 50 alin. (1) din Legea nr. 273/2004 *„Instanța poate solicita din nou consimțământul la adopție al părinților firești, dacă există indicii că după data la care consimțământul a devenit irevocabil au intervenit elemente noi, de natură să determine revenirea asupra consimțământului inițial. Direcția care a solicitat deschiderea procedurii adopției interne are obligația să aducă la cunoștința instanței, prin intermediul direcției în a cărei rază administrativ-teritorială se află domiciliul adoptatorului/familiei adoptatoare, dacă este cazul, existența oricăror elemente noi cu privire la situația părintelui firesc ori a familiei extinse, care ar putea determina modificarea finalității planului individualizat de protecție.”*

Semnalăm faptul că ipoteza reglementată de alin. (1) al art. 50 vizează situația în care, ulterior exprimării consimțământului la adopție al părinților biologici (care se dă în fața instanței judecătorești anterior investirii sale cu

¹ *Decizia CC nr. 369/2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 15 alin. (1), art. 35 alin. (2) lit. i) și art. 63 alin. (3) și (4) din Legea nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției*

cererea de încuviințare a adopției, respectiv la momentul soluționării cererii vizând deschiderea procedurii de adopție internă), se apreciază că este necesară chemarea părinților biologici în fața instanței pentru a exprima un nou consimțământ.

Textul indicat mai sus nu instituie o regulă, în sensul chemării de către instanța judecătorească care soluționează cererea de încuviințare a adopției a tuturor părinților care și-au exprimat inițial consimțământul, ci numai a acelor părinți în privința cărora instanța deține un probatoriu din care rezultă că în situația lor au apărut elemente noi care ar putea să îi determine pe aceștia să revină asupra consimțământului exprimat inițial (de ex. situația lor familială/financiară a suferit schimbări benefice majore care le-ar permite să se ocupe în mod adecvat de îngrijire și creșterea copilului/copiilor).

5. În ceea ce privește *Expunerea de motive*, semnalăm faptul că susținerile vizând existența unui număr „55.865 de copii cu dosare de adopție” nu sunt corecte, realizându-se probabil o confuzie între numărul de copii aflați în sistemul de protecție și numărul de copii adoptabili.


Potrivit legislației în vigoare, pentru a fi inițiate demersurile vizând adopția unui copil este necesar ca în prealabil acesta să aibă statut juridic de copil adoptabil, respectiv să existe o sentință definitivă prin care instanța judecătorească a admis cererea de deschidere a procedurii de adopție internă.

Potrivit datelor statistice ale Oficiului Român pentru Adopții, în cursul anului 2012 au fost declarați adoptabili un număr de 1555 de copii și au fost încuviințate 890 de adopții (această cifră neincluzând adopțiile copiilor de către soțul părintelui firesc sau adoptiv și nici adopția persoanelor majore).

În același timp, la nivelul județului Mehedinți, în anul 2012, au devenit adoptabili 9 copii și au fost încuviințate 9 adopții, cifra de „599 de copii cu dosare de adopție”, menționată în *Expunerea de motive*, fiind eronată.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Victor - Viorel PONTA

Domnului senator George – Crin Laurențiu Antonescu

Președintele Senatului